

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndc/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	1225201193
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1225201193.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa F. E., narodeného S., (adresa na doručovanie Y.) a manželky B. narodenej S. zastúpenej advokátom JUDr. Danielom FINKOM, Humenné, Válaškovská 6210/21, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletému dieťaťu K., narodenej S., zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Bratislava, Vázovova 7/A, o návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/39/2025, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/39/2025 Okresnému súdu Humenné n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „NS SR“) návrh na prikázanie veci inému súdu podľa § 39 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“) z dôvodu vhodnosti, ktorý podala manželka navrhovateľa v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletému dieťaťu. Tento návrh podaním zo 6. mája 2025 s poukazom na ustanovenie § 39 ods. 2 CSP, (v návrhu zrejme omylom odôvodneným ustanovením § 39 ods. 2 CMP a pôvodným návrhom z 25. apríla 2025 odôvodneným § 112 ods. 2 CMP), odôvodnila skutočnosťou o zmene jej bydliska ako aj bydliska maloletého dieťaťa v obci Z., okres T. (evidovaný trvalý pobyt), pričom zároveň uviedla, že na Okresnom súde Humenné sa medzi účastníkmi vedú ďalšie konania. Podľa jej názoru s poukazom na zdravotný stav dieťaťa ako dieťaťa predčasne narodeného a jeho aktuálne potreby nie je vhodné, aby konanie o rozvod manželstva a úprave práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletej prebiehalo na Mestskom súde Bratislava II.

2. Otec vo vyjadrení nesúhlasil s návrhom na prikázanie veci inému súdu, považoval ho za neopodstatnený, jeho dôvody za účelové vzhľadom na skutočnosť, že s maloletou pravidelne spolu ako rodina bez problémov v minulosti cestovali. Za spravodlivejšie a efektívnejšie považoval ponechanie veci na Mestskom súde Bratislava II. Podaním z 15. júna 2025 označené ako „Oznámenie nových skutočností a námietka proti zmene miestnej príslušnosti“ otec poukázal na skutočnosť, že matka

maloletej bez jeho súhlasu zmenila detskú lekárku maloletej, pričom cieľom jej konania je snaha obmedziť alebo znemožniť pravidelné jeho stretávanie sa s maloletou.

3. Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava súhlasil s delegáciou na Okresný súd Humenné.

4. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sú upravené podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP), neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán (účastníkov) možno spor (konanie) prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Mestskému súdu Bratislava II) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Humenné). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

6. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Najvyšší súd stabilne judikuje, že problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a sami osebe neodôvodňujú prikázanie sporu (veci) inému súdu. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len, ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

7. Dôvody uvádzané B., a to jej zmenené bydlisko ako aj zmenené bydlisko maloletej, prebiehajúce konanie vo veci neodkladného opatrenia na Okresnom súde Humenné nezodpovedajú kritériám, ktoré by bolo možné relevantne zohľadniť pri prelomení práva účastníkov na zákonného sudcu a uvažovaní o prikázaní konania inému súdu. Manželka navrhovateľa zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom si musela byť vedomá konzekvencií v súvislosti s náhlou zmenou jej bydliska ako aj bydliska maloletej v spojitosti s prebiehajúcim súdnym konaním, v ktorom bola založená miestna príslušnosť na zákonnej preferencii posledného spoločného bydliska manželov, ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich (§ 92 CMP). Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade je určená miestna príslušnosť normovaná zdôraznením väzby na predmet konania, je možnosť aplikovať inštitút delegácie na základe vhodnosti potrebné vykladať restriktívne a skúmať dôvody uvedené v návrhu dôsledne. Dôvodmi na aplikáciu prenesenia príslušnosti z dôvodu vhodnosti nepochybne nemôžu byť tvrdenia manželky navrhovateľa o prekonávaní aj keď objektívne preukázaných väčších vzdialeností medzi sídlom súdu a súčasným bydliskom manželky navrhovateľa a ich spoločného dieťaťa. V týchto súvislostiach dovolací

súd len stručne, vzhľadom na argumenty uvedené v návrhu na prenesenie príslušnosti manželky navrhovateľa, poukazuje na zásadu procesnej hospodárnosti a s ňou súvisiaci inštitút dožiadania v zmysle § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd; ako aj na právo účastníka, ktoré manželka navrhovateľa už aj zrealizovala, zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť účastník (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Relevantnou okolnosťou, ktorou sa zaoberal dovolací súd, bol aj nesúhlas navrhovateľa s návrhom na príkazanie sporu Okresnému súdu Humenné zohľadňujúc jeho uvedené argumenty.

7.1. Dovolací súd nepopiera, že nepriaznivý zdravotný stav maloletého dieťaťa vyžadujúci sústavnú a celodennú opateru je dôvodom pre príkazanie konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností inému súdu z dôvodu vhodnosti (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Ndc/15/2018), v danom prípade ale uvedené skutočnosti ohľadom zdravotného stavu maloletej súvisiace s tým, že sa narodila predčasne, neodôvodňujú príkazanie veci inému súdu.

8. Najvyšší súd v danom prípade splnenie podmienok pre príkazanie veci inému súdu v zmysle § 39 ods. 2 CSP nezistil, návrhu K. E. nemohol vyhovieť, lebo uvedené dôvody nevykazovali charakter výnimočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.